

SVETOVÝ DOM SPRAVODLIVOSTI

1. marca 2017

Bahájom sveta

Drahomilovaní priatelia,

v čoraz prepojenejšom svete dopadá viac svetla na sociálne podmienky všetkých ľudí a ich životné pomery sú očividnejšie. Hoci existujú vývojové trendy, ktoré vzbudzujú nádej, ľudský rod má veľa dôvodov na ťažké svedomie. Nespravodlivosť, diskriminácia a vykorisťovanie ničia život ľudstva a zdanlivo odolávajú riešeniam, ktoré zavádzajú politické programy každého druhu. Výsledkom ekonomického dopadu tejto sužoby je predlžované utrpenie veľkého množstva ľudí, ako aj hlboko zakorenené štrukturálne defekty v spoločnosti. Žiadne srdce priťahované ku učeniu Požehnanej krásy nemôže zostať nepohnuté týmito dôsledkami. „Vo svete vládne veľký rozruch,“ Bahá'u'lláh upozorňuje v Lawh-i-Dunyá, „a myseľ jeho ľudu je v stave úplného zmätku. Nástoživo prosíme nadovšetko Mocného, aby ich milostivo osvietil slávou Svojej spravodlivosti a umožnil im objaviť to, čo im prospeje vždy a za každých okolností.“ Keďže sa bahájske spoločenstvo snaží svojimi myšlienkami a činnosťou prispievať k zlepšeniu sveta, nepriaznivé podmienky, v ktorých mnohé populácie žijú, si budú čoraz väčšmi vyžadovať jeho pozornosť.

Blahobyť každého segmentu ľudstva sa neoddeliteľne spája s blahobytom celku. Kolektívny život ľudstva trpí, keď nejaká skupina myslí na svoje blaho oddelene od svojich susedov a snaží sa o ekonomický zisk bez ohľadu na životné prostredie, ktoré je pre všetkých zdrojom obživy. Neústupné obštrukcie potom stoja v ceste zmysluplnému spoločenskému pokroku: hrabivosť a vlastný záujem zas a znovu prevládajú nad spoločným dobrom. Hromadí sa nespravodlivý objem bohatstva a nestabilita, ktorá týmto vzniká, sa zhoršuje s tým, ako sú zárobky a príležitosti nerovnomerne rozptýlené medzi národmi, aj v rámci nich. Ale nemusí to tak byť. Väčšina týchto podmienok je výsledkom histórie; nemusia definovať budúcnosť, a hoci súčasné postoje k ekonomickému životu uspokojovali dospievajúce ľudstvo, určite sú neadekvátne pre nastávajúci vek jeho dospelosti. Neexistuje žiadny dôvod na to, aby večne existovali štruktúry, pravidlá a systémy, ktoré zjavne nedokážu slúžiť záujmom všetkých národov. Učenie bahájskej viery neponecháva žiadny priestor pre pochybnosti: existuje základný morálny rozmer v zhromažďovaní, rozmiestňovaní a využívaní bohatstva a zdrojov.

Napätie, ktoré pramení z dlhotrvajúceho procesu premeny rozdeleného sveta na zjednotený, je cítiť v medzinárodných vzťahoch, ako aj v prehlbujúcich sa trhlinách, ktoré postihujú veľké aj malé spoločnosti. S tým, ako sa prevládajúce spôsoby uvažovania ukazujú byť

úplne chybné, svet naliehavo potrebuje spoločnú etickú a spoľahlivú štruktúru na riešenie kríz, ktoré sa schádzajú ako búrkové oblaky. Bahá'u'lláhova vízia spochybňuje mnohé dohady, ktorým je dovolené utvárať súčasnú diskusiu – napríklad, že osobné záujmy, ktoré ani zďaleka netreba umierňovať, sú cestou k blahobytu, a že pokrok závisí na jeho vyjadrení v neúprosnej súťaživosti. Vnímanie hodnoty jednotlivca najmä z pohľadu toho, koľko dokáže nahromadiť a koľko tovaru môže v porovnaní s inými spotrebovať, je bahájskemu uvažovaniu úplne cudzie. Bahájske učenie nemá porozumenie ani pre radikálne odmietanie bohatstva ako niečoho bridivého alebo nemorálneho, a asketizmus je zakázaný. Bohatstvo musí slúžiť ľuďstvu. Musí sa používať v súlade s duchovnými princípmi. Systémy musia byť vytvorené na ich základe a vo svetle Bahá'u'lláhových nezabudnuteľných slov: „Žiadne svetlo sa nemôže vyrovnáť svetlu spravodlivosti. Na ňom závisí ustanovenie poriadku na svete a pokoj národov.“

Hoci Bahá'u'lláh vo Svojom zjavení neustanovuje žiadny podrobný ekonomický systém, celý korpus Jeho učenia sa neustále zaoberá reorganizáciou ľudskej spoločnosti. Premýšľanie o tejto téme nevyhnutne prináša nové ekonomické otázky. Bahá'u'lláhova predstava budúceho poriadku prirodzene ďaleko presahuje predstavy dnešnej generácie. Napriek tomu bude jeho konečný vznik závisieť na tom, ako usilovne sa Jeho nasledovníci budú snažiť dnes uplatňovať Jeho učenie v praxi. S týmto na pamäti dúfame, že nižšie uvedené myšlienky budú podnecovať priateľov, aby sa nad nimi neustále hlboko zamýšľali. Cieľom je naučiť sa, ako sa podieľať na materiálnych záležitostiach spoločnosti spôsobom, ktorý je konzistentný s božskými nariadeniami, a ako sa môže kolektívny blahobyt prakticky šíriť prostredníctvom spravodlivosti a štedrosti, spolupráce a vzájomnej pomoci.

Naša výzva skúmať dôsledky Bahá'u'lláhovho zjavenia na ekonomický život je nasmerovaná k bahájskym inštitúciám a spoločenstvám, ale ešte väčšmi k jednotlivému veriacemu. Ak má na základe učenia vzniknúť nový model spoločenského života, nemalo by spoločenstvo verných preukazovať vo svojom živote rýdzosť správania, ktorá je jednou z jeho najvýznačnejších čŕt? Každé rozhodnutie, ktoré baháj urobí – či už ako zamestnanec alebo zamestnávateľ, výrobca alebo spotrebiteľ, dlžník alebo veriteľ, donor alebo príjemca – zanecháva stopu, a morálna povinnosť viesť koherentný život si vyžaduje, aby ekonomické rozhodnutia človeka boli v súlade so vznešenými ideálmi a aby pri napĺňaní týchto cieľov išla čistota jeho motívov ruka v ruku s čistotou jeho skutkov. Priatelia si prirodzene zvykli pozeráť sa na učenie ako na štandard, o ktorý by sa mali usilovať. Ale prehľbujúce sa prepojenie spoločenstva so spoločnosťou si bude vyžadovať, aby sa ekonomickej stránke sociálneho života venovala čoraz sústredenejšia pozornosť. Zvlášť v zoskupeniach, kde proces miestneho rozvoja začína začleňovať veľké počty ľudí, by mali nabádania v bahájskych spisoch čoraz väčšmi prenikať do ekonomických vzťahov rodín, susedstiev a národov. Priatelia by sa nikde nemali uspokojiť so všetkými hodnotami prevládajúcimi v existujúcom poriadku, ktorý ich obklopuje, ale mali by uvažovať o tom, ako uplatňovať učenie vo svojom živote a, využívajúc príležitosti, ktoré im ich okolnosti ponúkajú, individuálne a kolektívne prispievať k ekonomickej spravodlivosti

a spoločenskému pokroku, kdekoľvek žijú. Takéto snahy budú rozširovať pokladnicu poznatkov v tomto smere.

Základný koncept, ktorý treba v tomto kontexte skúmať, je duchovná skutočnosť človeka. V Bahá'u'lláhovom zjavení je vznešenosť každej ľudskej bytosti jednoznačne potvrdená. Je to základný princíp bahájskeho presvedčenia, na ktorom stojí nádej pre budúcnosť ľudstva. V spisoch sa opakovane tvrdí, že duša má schopnosť prejavovať všetky mená a prívlastky Boha, ktorý je Súcitný, Darca, Štedrý. Ekonomický život je priestor, v ktorom majú byť prejavené čestnosť, bezúhonnosť, dôveryhodnosť, štedrosť a iné vlastnosti ducha. Jednotlivec nie je len sebecká ekonomická jednotka, ktorá sa snaží nárokovať si na čoraz väčší podiel materiálnych zdrojov ľudstva. „Zásluhy človeka spočívajú v službe a cnosti,“ Bahá'u'lláh vyhlasuje, „a nie v lesku majetku a bohatstva“. A pokračuje: „Nepremárnite bohatstvo svojich vzácnych životov zapodievaním sa zlovestnými a nečistými záľubami a nedovoľte, aby vaše snahy boli venované rozvoju vašich osobných záujmov.“ Keď sa človek zasväť službe iným ľuďom, nájde zmysel života a prispieva k povzneseniu samotnej spoločnosti. V úvode Svojej oslavovanej rozpravy Tajomstvo Božej civilizácie, 'Abdu'l-Bahá uvádza:

„Česť a pocta jednotlivca spočívajú v tom, že by sa medzi všetkými ľuďmi vo svete mal stať zdrojom spoločenského dobra. Možno si predstaviť väčšiu milosť než to, že človek, pozerajúci sa do seba, by mal objaviť, že sa utvrdzujúcou milosťou Božou stal príčinou mieru a blahobytu, šťastia a prospechu pre svojich blížnych? Nie, pri jednom pravom Bohu, niet väčšieho blaha, niet väčšej konečnej radosti.“

Mnoho zdanlivo obyčajných ekonomických aktivít nadobúda v tomto svetle nový význam vďaka svojmu potenciálu prispievať k ľudskému blahobytu a prosperite. „Každý človek sa musí venovať povolaniu, obchodu alebo remeslu,“ vysvetľuje Majster, „aby mohol niesť bremená iných ľudí, a nie byť bremenom pre iných.“ Chudobných Bahá'u'lláh nabáda, aby „vynaložili úsilie a snažili sa zarobiť si na živobytie“, kým tí, „ktorí vlastnia bohatstvo, však musia čo najväčšmi myslieť na chudobných.“ „Bohatstvo,“ 'Abdu'l-Bahá dosvedčuje, „je najchvályhodnejšie, keď je nadobudnuté vlastnou snahou človeka a vďaka milosti Božej v obchode, poľnohospodárstve, umení a v priemysle, a ak je použité na dobročinné účely“. Skryté slová sú zároveň plné varovania pred nebezpečnými nástrahami bohatstva a označujú ho za „veľkú prekážku“ medzi veriacim a Predmetom jeho uctievania. Niet divu, že Bahá'u'lláh velebí postavenie bohatého, ktorého bohatstvo nezadržalo od dosiahnutia večného kráľovstva. Skvelosť takejto duše „bude na obyvateľov nebies žiariť tak, ako slnko osvetľuje ľudí na zemi“! 'Abdu'l-Bahá tvrdí, že „ak rozumný a vynaliezavý človek navrhne opatrenia, ktoré by všeobecne obohatili masy ľudí, nebolo by väčšieho skutku než tento, a v očiach Boha bude považovaný za najväčší úspech“. Pretože bohatstvo je najchvályhodnejšie „za predpokladu, že celé obyvateľstvo je bohaté“. Pozrieť sa na svoj život a stanoviť, čo je nevyhnutné a potom s radosťou vykonať svoju povinnosť v súvislosti so zákonom huququ'lláh, to je neodmysliteľná disciplína, ktorá vyvažuje priority človeka, očisťuje bohatstvo, ktoré vlastní a zaistuje, aby podiel, ktorý je Právom Božím, venoval pre vyššie dobro. Spokojnosť a umiernenosť, zhovievavosť a cit

pre svojich blízkých, obetavosť a spoliehanie sa na nadovšetko Mocného, sú vlastnosti, ktoré vždy prináležali bohobojnej duši.

Sily materializmu podporujú úplne opačnú líniu myslenia: že šťastie pochádza z neustáleho hromadenia, že čím má človek viac, tým lepšie, že starosti o životné prostredie stačí nechať na neskôr. Tieto lákavé koncepcie posilňujú čoraz hlbšie zakorenenú dôležitosť osobných nárokov, ktoré rozprávaním o spravodlivosti a právach maskujú sebecké záujmy. Ľudia začínajú byť ľahostajní k ťažkostiam, ktoré iní zažívajú a bažia po zábave a rozptýleniach. Vyčerpávajúci vplyv materializmu sa vkráda do každej kultúry a všetci baháji uznávajú, že ak sa nesnažia zostať bdeli voči jeho vplyvu, môžu do určitej miery nechtiac prebrať jeho pohľad na svet. Rodičia si musia intenzívne uvedomovať, že dokonca aj deti absorbujú normy svojho okolia, ešte keď sú veľmi malé. Program pre duchovné posilnenie mladšej mládeže povzbudzuje k dôkladnému rozlišovaniu práve vo veku, keď sa hlas materializmu ozýva čoraz nástojčivejšie. S blížiacou sa dospelosťou prichádza zodpovednosť každej generácie nedovoliť, aby svetské snahy zaslepili človeku zrak voči nespravodlivosti a núdži. Vlastnosti a postoje pestované kurzami vzdelávacieho inštitútu vďaka vplyvu Slova Božieho, ktorému sú jednotlivci vystavení, im pomáha vidieť poza ilúzie, ktoré svet v každej etape života používa na odlákavie pozornosti od služby smerom k egu. Systematické štúdium Slova Božieho a skúmanie jeho vplyvu zvyšuje povedomie o tom, že svoje materiálne záležitosti treba spravovať v súlade s božským učením.

Milovaní priatelia: Extrémy bohatstva a chudoby začínajú byť vo svete čoraz neudržateľnejšie. Vidíme, ako sa tradičný poriadok s pretrvávajúcou nespravodlivosťou ukazuje byť sám sebou neistý a jeho hodnoty sú spochybňované. Nech už sú ťažkosti, ktorými sa v budúcnosti musí konfliktný svet konfrontovať akékoľvek, modlíme sa, aby nadovšetko Mocný pomohol Svojim milovaným prekonať každú prekážku na ich ceste a pomohol im slúžiť ľudstvu. Čím väčšie zastúpenie má bahájske spoločenstvo v obyvateľstve, tým väčšiu zodpovednosť má za nájdenie spôsobov, ako riešiť základné príčiny chudoby vo svojom okolí. Hoci sa priatelia ešte len začínajú učiť o takejto práci a o tom, ako prispievať k súvisiacim diskusiám, proces miestneho rozvoja v rámci päťročného plánu vytvára všade ideálny priestor, v ktorom je možné postupne, ale konzistentne získavať poznatky a skúsenosti o vyššom zmysle ekonomickej činnosti. Nech sa v nadchádzajúcich rokoch v pozadí dlhoročného budovania božskej civilizácie stane skúmanie týchto tém zreteľnejšou črtou života spoločenstva, myslenia na úrovni inštitúcií a individuálnej činnosti.

[podpísaný:] Svetový dom spravodlivosti